31996D0706

NÕUKOGU OTSUS,
6. detsember 1996,
mis käsitleb suuniste vastuvõtmist Euroopa-Vahemere partnerluse raames toimuva majandus- ja sotsiaalstruktuuride reformiga kaasnevate rahaliste ja tehniliste meetmete (MEDA) näidisprogrammide jaoks

(96/706/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 23. juuli 1996. aasta määrust (EÜ) nr 1488/96 Euroopa-Vahemere partnerluse raames toimuva majandus- ja sotsiaalstruktuuride reformiga kaasnevate finants- ja tehniliste meetmete (MEDA) kohta, [1] eriti selle artikli 9 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

ning arvestades, et:

komisjon peaks arvesse võtma kontrollikoja ja Vahemere piirkonna partnerite koostööna valminud aruannetes sisalduvaid tähelepanekuid ja soovitusi;

määruse (EÜ) nr 1488/96 artiklis 9 nähakse ette, et nõukogu võtab komisjoni ettepanekul vastu suunised näidisprogrammide koostamiseks, milles nähakse ette Vahemere piirkonna partneritega tehtava koostöö peamised eesmärgid;

komisjon esitas 8. märtsil 1995 teatise pealkirjaga "Euroopa Liidu Vahemere-poliitika tõhustamine: ettepanekud Euroopa-Vahemere partnerluse ellurakendamiseks";

Barcelona deklaratsiooniga võeti vastu Euroopa-Vahemere partnerluse kava, et asuda lahendama selle piirkonna ees seisvaid probleeme,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Võetakse vastu käesoleva otsuse lisas esitatud suunised Euroopa-Vahemere partnerluse raames toimuva majandus- ja sotsiaalstruktuuride reformiga kaasnevate rahaliste ja tehniliste meetmete näidisprogrammide (MEDA näidisprogrammid) väljatöötamiseks.

Artikkel 2

Need suunised vaadatakse läbi seostatuna määrusega (EÜ) nr 1488/96, nagu sätestatud selle määruse artikli 15 lõikes 6.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Otsus jõustub selle avaldamise päeval.

Brüssel, 6. detsember 1996

Nõukogu nimel

eesistuja

D. SPRING

[1] EÜT L 189, 30.7.1996, lk 1.

LISA

SUUNISED MEDA NÄIDISPROGRAMMIDE KOOSTAMISEKS

1. Määrusega (EÜ) nr 1488/96 kehtestatud programm (edaspidi "MEDA programm") kujutab endast Euroopa Ühenduse peamist finantsinstrumenti Euroopa-Vahemere partnerluse ellurakendamiseks. Programmi peamine eesmärk on Vahemere piirkonna partnerite majandus- ja sotsiaalstruktuuride reformi toetamine ja ergutamine eelkõige vabakaubanduse ettevalmistamise teel Euroopa Ühendusega.

2. MEDA programm rajaneb demokraatia ja õigusriigi põhimõtetel ning inimõiguste ja põhivabaduste austamisel, mis moodustavad nende põhimõtete olemusliku osa ja mille rikkumisel on õigustatud asjakohaste meetmete rakendamine.

Kahepoolsete protokollidega omandatud kogemused

3. MEDA programm peab põhinema ümbersuunatud Vahemerepoliitika instrumentide, nimelt kahepoolsete finantsprotokollide ja piirkondliku koostöödokumendi rakendamisest saadud kogemustel. Nelja põlvkonna ühiste finantsprotokollide järel Vahemere piirkonna partneritega on osutunud vajalikuks parandada koostöörituste elluviimise süsteemi. Kui MEDA programm peab vastama märkimisväärselt süvenenud koostöö vajadustele nii uutes kui olemasolevates valdkondades, siis tuleb suurendada kavandamise paindlikkust. See on vajalik vältimaks koostööpanuse hajumist liiga suure hulga meetmete ja toetusesaajate vahel ning innustamaks kulukohustuste ja maksukrediitide kiiret ja tõhusat realiseerimist. MEDA programm peab ühtlasi olema ajas kohanemisvõimeline, kui selle ellurakendamisel ilmneb vajadus parandusi teha või kui Vahemere piirkonna partnerite vajadused ja prioriteedid majanduslike ja sotsiaalsete probleemide mõjul nihkuvad. Eelkõige tuleks säilitada paindlikkus näidisprogrammides mitteseotud eelarvetoetusteks määratud summade osas, et kohandada rahaeraldisi reformide kiirusega ja makromajanduse stabiliseerimisel saavutatud edusammudega.

Mitmeaastased kavad

4. Et kavandamist ja ellurakendamist tõhustada, peab MEDA programmi suuremat paindlikkust täiendama selge kavandamismetoodika. Eriti vajalik on anda partneritele teavet vahendite kohta, mis muutuvad kättesaadavateks lähiaastatel. Selline mitmeaastane planeerimine annab lisavõimalusi mõjutada olukorda keskmise tähtajaga poliitika kaudu. Määruses (EÜ) nr 1488/96 (edaspidi "MEDA määrus") on ajavahemikuks 1995–1999 esitatud viitesumma 3 424,5 miljonit eküüd, [1] mis tuleks jaotada kahepoolsete programmide ja ühe piirkondliku programmi vahel. MEDA näidisprogrammidega tuleks kindlaks määrata meetmed, millega aidatakse kaasa partnerluse laiemate eesmärkide saavutamisele. Ellurakendamise edukusest sõltuva läbivaatamise võimalikkus koos kahepoolsete rahaeraldiste suuruse orienteeriva ettemääramisega kujutab endast igati tähtsat põhimõtet uues lähenemisviisis kavandamisele. Tuleb hoolt kanda eelarveliste assigneeringute kasutamisel tehtavate sammude läbipaistvuse, asjakohase projektijuhtimise ja üldise järjekindluse eest.

Strateegiline sekkumine

5. Lõpuks sõltub Vahemere piirkonna riikide edukas sotsiaal- ja majandusareng ka nende endi pingutustest. Seega peavad näidisprogrammid rajanema ühisel arusaamal nii iga partnerriigi kui kogu piirkonna ees seisvatest majanduslikest, sotsiaalsetest ja poliitilistest probleemidest. MEDA programmi edukuse eeltingimus on seetõttu regulaarne ja sisukas dialoog nii kahepoolsel kui piirkondlikul tasandil. Näidisprogrammid peavad keskenduma piiratud hulgale eelissektoritele, mis määratakse kindlaks dialoogis kõnealuste riikidega ning liikmesriikide ja teiste doonorriikide kahepoolsete jõupingutuste koordineerimisega eriti neil aladel, kus ühendus oma kogemustele ja oskusteabele toetudes saab anda kõige suurema panuse. Selleks hoolitseb ühendus vajaliku kooskõlastamise eest liikmesriikidega ja teiste doonorriikidega nii kavandamise kui programmide elluviimise osas, et tagada igaühe omapoolsete meetmete ja sekkumiste parim võimalik koosmõju. Komisjon ja liikmesriigid peavad omavahel põhjalikult nõu näidisprogrammide planeerimise ja väljatöötamise käigus ning projektide üksikettepanekute sõnastamise ajal. Iga näidisprogramm ja projekt peab sisaldama viidet saadud kogemusi ja tulemusi käsitlevatele asjakohastele uurimustele.

---

[1] Euroopa Ülemkogu andis Cannes'i kohtumisel 12. juunil 1995 nõusoleku anda ajavahemikul 1995–1999 Vahemere piirkonna kolmandatele riikidele rahalist abi kogusummas 4 685 miljonit eküüd. Põhilise osa sellest moodustab MEDA programm ulatusega 3424,5 miljonit eküüd. Ülejäänud osa moodustavad konkreetsete riikide protokollid ja temaatilised eelarveread.

6. Püüeldes säästva majandus- ja sotsiaalarengu poole, kaalub komisjon näidisprogrammide analüüsil ning koostööprogrammide koostamisel ja kavandamisel nende võimalikku mõju keskkonna tasakaalule ja soolisele võrdõiguslikkusele, nende finantsilist ja majanduslikku teostatavust ja jätkusuutlikkust ning kohalike institutsioonide võimalusi (sealhulgas teadustöö, tehnoloogiliste uuenduste ja tehnosiirde osas). Komisjon võtab analüüsimisel hoolikalt arvesse ka varasemate ühenduse meetmete ning liikmesriikide ja teiste doonorriikide poolt seni toetatud ürituste tõhusust. Sellised sihtgrupid nagu elanikkonna vaesemad kihid, naised ja noorukid peaksid analüüsimisel olema erilise tähelepanu all. MEDA programm peaks kahepoolsel tasandil toetama partnerriike majanduslikus üleminekus ja sotsiaalmajandusliku tasakaalu kindlustamisel. Asjakohaste kahepoolsete ja piirkondlike programmide kavade puhul tuleb nõutavas vormis, kooskõlas ühenduse sellealaste õigusaktidega hinnata keskkonnamõju. Komisjon peaks projektidesse lülitama tingimuslikkuse põhimõtte ning tagama vajadusel MEDA määruse II lisa kohaselt vastavuse Bretton-Woods'i kriteeriumidele.

7. i) Piirkonna riikide majandus seisab vastamisi ühise vajadusega luua uusi töövõimalusi ning parandada kiire demograafilise kasvu tingimustes elatustaset. Arengutempo soovitud kiirenemine saavutatakse vaid suurema konkurentsivõime kaudu maailmamajanduse kontekstis. See nõuab muu hulgas uuendussuutlikkuse tõstmist partnerriikides. Kuna järkjärguliselt juurutatakse vabakaubandust, peavad valitsused jätma ruumi ka erasektori tekitatud kasvuks ja välisinvesteeringuteks. Makromajanduse tugevat juhtimist peab täiendama majanduskasvu ja investeerimist soodustav majanduspoliitika ning reguleeriv õiguslik raamistik. Näidisprogrammides tuleb uuenduste planeerimisel arvestada iga riigi majanduse iseloomulikke jooni.

   ii) Majanduskasvuga peab kaasnema suurem sotsiaalne ühtekuuluvus. Endiselt valitseb ebavõrdsus selliste oluliste teenuste kättesaadavuses nagu haridus, tervisekaitse, sotsiaalkindlustus, eluruumid ja veevarustus, mis halvendab elanikkonna suure osa võimalusi partnerriikides ning millel on ühtlasi pikaajalises perspektiivis negatiivne mõju majanduskasvule. Nende vajadustega tuleks kiiresti tegelda, parandades teenuste kvaliteeti ja nende osutamise tõhusust. Strateegilist sekkumist on vaja ka inimressursside arendamiseks üldiselt, kuna neil on suur osa piirkonna tulevikuväljavaadetes. Piirkonna sotsiaalse arengu tähtis tegur on naiste ja noorte tööhõive suurendamine.

Kahepoolsed ja piirkondlikud programmid peavad teineteist täiendama

8. Toetust antakse MEDA määruses sätestatud meetmete vahendusel. Peale selle on pidevas dialoogis partnerriikidega välja arendatud järgmised suunised.

9. Kahepoolsel ja piirkondlikul tasandil võetud meetmed peavad üksteist täiendama ja/või tugevdama et MEDA programmi tulemused püsiksid ja et Barcelona deklaratsioonis ühiselt vastuvõetud eesmärke oleks võimalik kiiremini saavutada. Oma kogemustest lähtudes on Euroopa Liit seisukohal, et tema partnerriikide tulevane jõukus ja stabiilsus sõltuvad tihedast omavahelisest koostööst majanduse, sotsiaalsüsteemi ja poliitika sfääris. Takistuste kõrvaldamine soodustab majanduslikku mastaabisäästu ning loob paremad turuvõimalused, ergutades sellega investeerimist ja mõttevahetust ning parandades vastastikust mõistmist. Piirkondlik näidisprogramm peab peegeldama Barcelona protsessi raames saavutatud edu mitmepoolsete meetmete rakendamisel ühisdeklaratsiooniga sõnastatud ühistes huviküsimustes ja tugevdama detsentraliseeritud koostööd soodustavaid meetmeid. Piirkondlik tegevus ei tohi siiski kõrvale tõrjuda kahepoolsete meetmete algatamist. Iga kahepoolne näidisprogramm peab sisaldama teavet kõigi meetmete kohta, mida finantseeritakse mis tahes ühenduse piirkondliku koostööprogrammi raames, mis puudutab konkreetset partnerriiki.

Detsentraliseeritud lähenemisviis

10. Et paremini jõuda elanikkonna sihtgruppideni ja laiendada MEDA programmi toimet mitmesugustele kodanikuühiskonna Euroopa-Vahemere partnerlusega hõlmatud osadele, püüab komisjon kavandada ja rakendada omapoolseid meetmeid koos otseselt huvitatud subjektidega, kel on olemas edukaks planeerimis- ja rakendustegevuseks vajalikud kogemused. Komisjon pöörab suurt tähelepanu selliste programmide hoolikale juhtimisele ja nende mõju perioodilisele hindamisele.

Kahepoolsed näidisprogrammid

11. Kahepoolsete programmide osas tuleb eelistused kindlaks määrata, arvestades iga riigi majandusliku ja sotsiaalse arengu staadiumi ja institutsioonilisi võimalusi. Assotsiatsioonilepingute sõlmimist või rakendamist silmas pidades tuleb näidisprogrammid koostada lähtuvalt Vahemere piirkonna partnerite vajadustest, nende võimest summasid ära kasutada, nende poolt struktuurse reformi käigus tehtud edusammudest. ja ühtlasi nendega koos välja selgitatud prioriteetidest, eriti sellistest, mis tulenevad majanduslikust dialoogist ning assotsiatsioonilepingutest endist. Tuleb teha jõupingutusi selliste programmide edendamiseks, mis soodustavad demokraatia arengut ja inimõiguste austamist. Majandusliku ja sotsiaalse arengu rahalist toetust vajavate tahkude ja valdkondade hulgas nõuavad ühenduse ja Vahemere piirkonna üksikpartnerite vaheliste kahepoolsete näidisprogrammide toetust MEDA programmi esimestel aastatel eriti järgmised.

12. *Magribi riikide puhul:*

— abi Marokole peaks järgima kaht peamist ja teineteist täiendavat suunda: esimene tegeleb sotsiaalmajandusliku tasakaalu parandamisega maaelu ning veevarustuse ja sotsiaalsfääri teenuste, eriti hariduse ja tervisekaitse arengut soodustavate meetmete abil. Selles kontekstis võetakse arvesse ka põhjaprovintside vajadusi. Teine suund on seotud majandusliku ülemineku soodustamisega assotsiatsioonilepingu rakendamise seisukohast ja hõlmab eelkõige eelarvelist toetust makromajanduse stabiliseerimise ja laiaulatuslike majandusreformide keskmise tähtajaga strateegiate kindlustamiseks, samuti ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks,

— Tuneesia puhul peab toetus keskenduma kahele peamisele teineteist täiendavale suunale. Esiteks, majandusliku ülemineku toetamine assotsiatsioonilepingu rakendamise kontekstis, mis hõlmab suurel määral järgmisi meetmeid: eelarvetoetus majandusreformidele, abi majanduse kaasajastamiseks (kaasa arvatud finantssektori arendamine), siseinvesteeringute ergutamine, kutsehariduse programm ja majanduse infrastruktuuride moderniseerimine. Teine suund, sotsiaalse tasakaalu kindlustamine, näeb eelkõige ette meetmeid maapiirkondade arengu toetuseks ja töökohtade loomist, kaasa arvatud mikroettevõtete rajamine,

— Alžeeria puhul peab sekkumine keskenduma kahele peamisele teineteist täiendavale valdkonnale. Esimene on sotsiaalmajandusliku tasakaalu toetamine sotsiaalse heaolu edendamise instrumentide täiustamise teel, et tulla toime põhiliste sotsiaalsete vajaduste rahuldamisega ja luua kiiresti uusi töökohti, samuti toetus eluruumisektorile. Võetakse meetmeid keskkonna kaitsmiseks. Teine suund peaks seisnema majandusliku ülemineku toetamises struktuursete muudatuste programmide kaudu, väikeste ja keskmiste ettevõtete arengu soodustamises, tööstuse ümberkorraldamise ja moderniseerimise programmis ning finantssektori arendamises.

13. *Mašriki riigid:*

— toetus Egiptusele tuleks rajada kahele põhilisele suunale. Suurema osa finantskoostööst peaks moodustama sotsiaalse tasakaalu kindlustamine. See hõlmaks osalemist sotsiaalse arengu rahastamises teenuste parandamise kaudu, kaasaaitamist vaesuse leevendamisele ja töökohtade loomisele koos põhihariduse reformi programmiga. Lisaks võetakse meetmeid keskkonna kaitsmiseks. Majandusliku ülemineku toetamine moodustab teise suuna, hõlmates tööstuse moderniseerimise programmi, kutseõppe programmi ning finantssektori tugevdamist ja laiendamist,

— koostöö Jordaaniaga peaks koosnema peamiselt struktuursete muudatuste programmist, mille raames antakse vajalikku eelarvetoetust praeguste tõsiste makromajanduse tasakaalunihete korrigeerimiseks ja edendatakse majanduse struktuuri ümberkorraldamist, võttes arvesse kõige tundlikumaid ühiskonnasektoreid. Võib ette võtta ka muid toiminguid, nagu riskikapitali arendamine ettevõtete toetuseks. Sotsiaalsfääris võib võtta meetmeid kutseõppe parandamiseks ja keskkonna kaitsmiseks,

— Liibanoni osas seisneks programm ülesehitustöö jätkuvas toetamises. Sotsiaalmajandusliku tasakaalu vallas tuleks rõhku panna riigi haldussuutlikkuse tõstmisele, kaasa arvatud kohalikud omavalitsused, ning avalike teenuste organiseerimisele. Tuleks astuda samme olukorra parandamiseks veevarustuse sektoris ja keskkonna kaitsmiseks. Majandusliku üleminekuga seoses toetatakse ülesehitustööd, erasektori laienemise, riskikapitali arendamise, kutseõppe ning sertifitseerimisega seotud meetmeid,

— et toetada majanduse jätkuvat liberaliseerumist Süürias, keskendub koostöö halduse täiustamisele eriti kommunaalettevõtete ja avalike teenuste osas, kohalike omavalitsuste ja ministeeriumide töö parandamisele. Sellel on kaks eesmärki: luua soodsam keskkond erasektori arenguks ja parandada elanikkonna elutingimusi. Toetatakse ka pangandussektori moderniseerimist,

— alates 1993. aastast on Euroopa Liit olnud Palestiina omavalitsuse tähtis finantspartner. Selle koostöö peamine eesmärk on olnud Palestiina majanduse edendamine vähendamaks selle sõltuvust Iisraelist oma tootmisbaasi arendamise ja rahvusvahelisse ning piirkondlikku kaubavahetusse integreerimise kaudu. Abistamise prioriteetsed valdkonnad on ülesehitustöö ja põhilise infrastruktuuri taastamine, samuti toetus Palestiina institutsioonide rajamisele ja erasektori arendamisele.

14. Türgi abistamise programmis seatakse esikohale ühelt poolt majanduse vajaliku kohandamisega seotud sekkumine ning teiselt poolt sotsiaalteenuste ja keskkonnakaitse toetamine. Selle programmi üldisem eesmärk on tolliliidu loomise toetamine. Seega tuleb võtta meetmeid väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks ning halduse arendamiseks institutsioonidevahelise koostöö kaudu. Lisaks hakatakse tegelema keskkonnakaitseliste projektide ja programmidega. Sotsiaalsektori meetmed keskenduvad vaeste vajadustele ning tervishoiule ja haridusele.

Majandusliku ülemineku toetamine

15. Vahemere piirkonna partnerriigid vajavad abi valmistumisel vabakaubanduseks ühendusega ning elatustaseme tõstmisel. Ühenduse sekkumiste laiem eesmärk peaks olema partnerriikide majanduse konkurentsivõime parandamine, pidades silmas püsiva majanduskasvu saavutamist eelkõige ekspordisuutlikkuse tõstmise teel.

Sel eesmärgil antakse abi eriti järgmistes valdkondades:

— soodsa keskkonna loomine makromajandusliku raamistiku tugevdamise ning konkurentsivõimelise turumajanduse saavutamiseks vajalike õigusnormide ja institutsioonide arendamise teel, mis loovad baasi majanduslikuks ja sotsiaalseks arenguks. Sel eesmärgil tuleks tihedas koostöös Bretton-Woodsi institutsioonidega toetada struktuurilisi kohandusi neis partnerriikides, kes on valmis vajalikke reforme ellu viima,

— asjakohase õigusliku ja halduslik raamistiku kujundamine, mis oleks stabiilne, usaldatav ja kooskõlas Euroopa — Vahemere piirkonna partnerluse eesmärkidega,

— kaubavahetuse soodustamine, kaasa arvatud abi tollieeskirjade, kaudsete maksude, standardite ning veterinaar- ja fütosanitaarnõuete ühtlustamise valdkonnas, samuti ekspordi edendamise programmid,

— õigusaktide ja standardite ühtlustamine ning institutsioonide tugevdamine keskkonnakaitse alal,

— finantssektori arendamine toetusega tegevuspõhimõtete kujundamise tasemel ning keskpankade tugevdamisega, et arendada kommertspanku ning laiendada ja elustada finantsturgusid; erilist tähelepanu tuleb pöörata majapidamiste säästudele ja investeerimisele ning samuti investeeringutele kogu piirkonda, eriti Euroopa ettevõtete poolt. Eriti oluline on parandada finantsteenuste kättesaadavust just väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele,

— ettevõtete jõudluse parandamine, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete moderniseerimise teel ning uute ettevõtete tekke ergutamise teel ettevõtluskonsultatsioonide, -koolituste ja -teabe abiga,

— koostöö Euroopa ja Vahemere piirkonna ettevõtete vahel, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete vahel, kasutades selleks näiteks võrgustike loomist, ühisettevõtteid, litsentse, frantsiisi- ja allhankelepinguid ning spetsialiseeritud teeninduskeskusi,

— erastamise soodustamine tagamaks omandi, juhtimise ja kontrolli tegelikku üleminekut erasektorile,

— koostöö energia, transpordi, veevarustuse ja telekommunikatsioonide sektoris nii tegevuspõhimõtete, teabevahetuse, tööalaste sidemete kui infrastruktuuride ja võrgustike osas, kvaliteedi parandamine ja teenuste hinna vähendamine, tööstusalane koostöö, kaasa arvatud tööstuspiirkondades, teadustöö ja tehnoloogilised uuendused,

— toetus mikroettevõtetele sihiga edendada ettevõtlust ning integreerida majanduskasvu protsessi kõik ühiskonna osad,

— inimressursside arendamine kutseõppe ja juhikoolituse parema korralduse, sihipärasuse ja kvaliteedi kaudu,

— partnerriikide uuendussüsteemide arendamine teadustöö, tehnoloogiliste uuenduste ja tehnoloogiasiirde mehhanismide edendamise teel ning toetades asjakohaseid siseriiklikke uuenduspoliitikaid.

Sotsiaalmajandusliku tasakaalu kindlustamine

16. Et leevendada majandusliku üleminekuga seotud lühitähtajaliste kulutuste mõju ning ühiskondi paremini ette valmistada tulevikuks, on eriti oluline, et üleminekuprotsessiga kaasneksid asjakohased meetmed sotsiaalpoliitika vallas.

— Maaelu arendamine jääb põhiliseks strateegiaks vaesusega võitlemisel ning linna- ja maainimeste vahelise varandusliku lõhe suurenemise vältimisel. Suur osa Vahemere piirkonna riikide rahvastikust jääb kultuuriliselt ja majanduslikult seotuks külapiirkondadega. Kasvaval rändel linnadesse võivad olla tõsised tagajärjed sotsiaalses, poliitilises ja keskkondlikus plaanis. Põllumajanduse tootlikkuse kasv nagu ka väikeste ja mikroettevõtete areng mängib olulist osa maarahvastiku elatustaseme tõusus. Eesmärgistatud programme on vaja ka põhivajaduste rahuldamiseks, nagu esmased tervishoiu- ja haridusteenused, veevarustus, reoveekäitlus ja energia tarnimine.

— Erilist tähelepanu tuleks pöörata keskkonna tasakaalu säilitamisele partnerriikides, toetades suutlikkuse kasvu keskkonna hindamisel, juhtimisel, seaduste andmisel ja täitmise tagamisel. Euroopa Investeerimispanga laenudele võib anda intressitoetusi, et korvata keskkonna säilitamise ja keskkonnaalaste projektidega seotud kulutusi.

— Tuleks anda toetust linnapiirkondades elutingimuste parandamisele suunatud programmidele, kaasa arvatud vajadusel sotsiaalkindlustuse võrgustike rajamine ennetava tööhõivepoliitika ja vaesusevastaste meetmete rakendamisega. See võib teoks saada näiteks sotsiaalfondide näol, mis edendavad tööhõivet ebasoodsamate väljavaadetega ühiskonnakihtides ning toetavad sihipäraseid tervishoiu- ja haridusmeetmeid. Abi võib anda ka sotsiaalpoliitika väljakujundamiseks, eriti tervisekaitse, töötus- ja pensionikindlustuse alal.

— Toetada tuleks sotsiaalse infrastruktuuri ja sotsiaalteenuste parandamist. Esmaseid tervishoiuteenuseid võib rahastada ka rahvastiku kasvu aeglustamise strateegia raames. Samuti tuleks toetada eluruumidega kindlustamist.

— Hariduse ja kutseõppe alaste teenuste osutamist tuleb eelkõige toetada tütarlastele ja naistele mõeldud alghariduse ja kutsehariduse osas ja eriti maapiirkondades.

— Võetakse meetmeid koostöö tihendamiseks kalanduse ja mereressursside säästva kasutamise alal.

Kodanikeühiskonna arendamine

17. Kodanikeühiskonna kujunemist tuleks toetada inimõiguste kaitsele, demokratiseerimisele ja õigusriigi arenemisele suunatud meetmete näol. Selliste meetmete toetamine võib hõlmata detsentraliseeritud koostööd. Tuleb stimuleerida koostööd teadusuuringute, tehnoloogiliste uuenduste ja tehnosiirde vallas, ergutades kontakte era- ja avalike ettevõtete vahel. Toetada tuleb kultuuriüritusi, mis edendavad dialoogi ja teabevahetust kultuuriliitude ja -võrgustike vahel. Tõelise Euroopa — Vahemere infoühiskonna kujundamise raames tuleks toetada kogu Vahemere piirkonda hõlmavaid teabe- ja suhtlusüritusi. Sotsiaalseid partnereid ja valitsusorganisatsioone tuleks õhutada aktiivsemalt tegutsema.

Suunised piirkondliku näidisprogrammi jaoks

18. Piirkondlik koostöö peab täiendama kahepoolset koostööd ja tegelema kolme peamise valdkonnaga Euroopa — Vahemere partnerluses. Rahalist toetust vajavate majandus- ja sotsiaalarengu valdkondade hulgas, mida mainitakse Barcelona deklaratsioonis ja MEDA määruse II lisas, nõuavad käimasolevate ühenduse ja Vahemere partnerite vaheliste piirkondlike näidisprogrammide peamist toetust järgmised. Vajalikul määral võetakse arvesse Barcelona ministritevahelise konverentsi jätkuna korraldatud kohtumistel tehtud edusamme. Üldiseks eemärgiks peab olema partneritevahelise teineteisemõistmise parandamine, suurendades teadlikkust piirkondlikest poliitilistest, majanduslikest, sotsiaalsetest ja kultuurilistest probleemidest, soodustades tõhusamate töövõtete vahetust, oskusteabe levitamist ja ühist huvi pakkuvaid ühisprojekte. Lisaks sellele jätkab Euroopa Liit Kesk-Ida rahuprotsessi toetamist.

19. Poliitika vallas nagu ka kahepoolsete programmide puhul võib MEDA määruse kohaldamisalasse kuuluvate meetmete vahendusel toetust anda:

— demokratiseerimisele ja inimõiguste kaitsele,

— valitsusinstitutsioonide töö läbipaistvuse ja tõhususe suurendamisele,

— kindlustunde loomisele piirkonna stabiilsuse parandamiseks.

20. Majanduse ja finantside vallas abistatakse vabakaubandustsooni loomist, edendades konkurentsivõimet ja soodustades majanduslikku üleminekut eelkõige tollieeskirjade, päritolureeglite, statistika, veterinaar- ja fütosanitaarnormide ja -eeskirjade valdkonnas ning panganduses ja väärtpaberiturul.

Asjakohaseid meetmeid tuleb võtta transpordi, energia (kooskõlastusinstrumendina toimib sel juhul Euroopa-Vahemere piirkonna Energiafoorum), telekommunikatsioonide ja infotehnoloogia, piirkondliku koostöö, turismi, keskkonnakaitse, teadustöö ja tehnoloogiliste uuenduste, veevarustuse ning kalapüügi vallas. Toetatakse uurimis- ja arenduskeskuste ning ettevõtete vaheliste võrgustike rajamist, et hõlbustada oskusteabe levitamist, arendada ühisettevõtteid ja ärivõimalusi.

21. Sotsiaal- ja kultuurisfääris käivitatakse detsentraliseeritud vahetusprogramme Euroopa Liidu ja Vahemere piirkonna ettevõtete vahel ülikoolide, meedia, kohalike omavalitsuste, tehnoloogiate ja muudel ühist huvi pakkuvatel aladel.

Edasisi meetmeid, nagu dialoogid, ühist huvi pakkuvad projektid ja võrgustike loomine, võetakse kohalike valitsuste, kultuurivahetuse, meedia, noorte vahetusprogrammide ja kodanikeühiskonna vahetusprogrammide toetamiseks, nagu kindlaks määratud Euroopa-Vahemere piirkonna partnerluse raamistikuga. Teadustöö, tehnoloogiliste uuenduste ja tehnosiirde alaseid ning teabevahetus- ja suhtlusüritusi toetatakse kaasaegse infotehnoloogia abil.

Tehnilist abi võib anda ka narkootikumide, terrorismi ja rahvusvahelise kuritegevuse vastu võitlemiseks. Meetmed võivad olla suunatud teabe ja kogemuste vahetamisele, andmete vastavusele ning õigussüsteemide tugevdamisele.

Perioodiline läbivaatamine ja järelhindamine

22. Komisjon pöörab maksimaalset tähelepanu kahepoolsete ja regionaalsete näidisprogrammide ning nende kaudu rahastatavate üksikprojektide ja programmide juhtimisele. Neid vaadatakse perioodiliselt läbi ja hinnatakse pärast nende lõppemist. Sellised analüüsid hõlmavad hinnangute andmist eri meetmete konkreetsete eesmärkide saavutamisele, majanduslikule teostatavusele ja rentaablusele, ühtlasi ka üldisele panusele Euroopa-Vahemere piirkonna partnerlusse. Erilist tähelepanu pööratakse ka küsimusele, kuidas näidisprogrammid ja projektid tegelevad käesolevates suunistes sätestatud võtmeprobleemidega. Selliste analüüside tulemused edastatakse liikmesriikidele.